

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcpart-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve . . .
Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden hirdetésre 100 kr. (1000) forint.
Hirdetéseket a Nándor könyvkereskedésében is felvételnek.
Bermentellen levelek csak ismert kezek től fogadtatnak el.

Nyiltter-ben

minden egyes sor közlése 30 kr.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:
S. ark Nándor és Dezse Sándor könyvkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Az ártérfejlesztés.

Nálunk a közszemlére kitétt ártérfejlesztési munkálatokat eddig ötszáz ártérbirtokos tekintette meg; de felszólalás ez ideig nem adatott be egy sem, s előreláthatólag a közép-szakaszon nagyon kevés felszólalás lesz. — Nem ily békés, nyugodt azonban a hangulat a két szomszéd szakaszon. Szarvason f. hó 25-én az egész körösmenti érdekeltség gyűlést fog tartani, hol a békés-bábockai szakasz speciális sérelmei fognak megvitatás alá kerülni. — Azt hisszük azonban, hogy a körösi érdekeltség nem az ártérfejlesztési művelési munkálatok pontossága ellen akar ezen gyűlésen haragra kelni, hanem már most állást kíván foglalni a leszámolás folytán őket terhelő óriási ráfizetés ellen és esetleg a kirovási kulcs ellen is. No azután lesznek, kik a Körös külön válása mellett fognak agitálni, tehát a társulati egység megbontása iránt kísértenek agitációt.

Nincs még konkrét alakba öntve a körös-menti érdekeltség álláspontja, kifogása és így az ő szándékukra alaposan nem reflektálhatunk, csak egyszerűen konstatálhatjuk, hogy a mozgalom ott is megindult.

Egészen más képe van a vásárhelyi szakaszon közszemlére tett ártérfejlesztési munkálatokkal szemben az ottani érdekeltség által elfoglalt álláspontnak. Itt a makói és földéaki érdekeltség határozottan az ártérfejlesztés műszaki pontossága ellenében foglal állást, s álláspontja érdekében Vásárhelytől Makóig, Makótól Szegedig a sajtóban folyik is a harc. S már a „Szegedi Híradó“, e telivér kormánypárti lap is úgy beszél a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat ártérfejlesztéséről, mely „éppen oly rossz munka, mint a többi társulat ártérfejlesztése.“

Érdekében áll a közép-szakasz érdekeltiségeinek ismerni a szomszédok mozgalmát; azért a „Szegedi Híradó“ idevonatkozó közleményét átvesszük, hogy azután erre reflektálva, rámutathassunk, hogy még egy oly komolynak látszó lap is, mint a Sz. H., mily fölületesen megy bele egy nagy munka bíráltságába, s mily kész a mesterségesen felidézett elégtelenség pillanatnyi tetszését kiszolgálni.

A Sz. H. közleménye így hangzik:

Alig tette ki közszemlére a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat ártérfejlesztési munkálatait, már is igen kedvezőtlen hangok hallatszanak felőlük. Ez a társulat is, úgy látszik, nemcsak tökéletes, de még kielégítő munkát sem végzett az ártérfejlesztési munkálatokkal, melyek ellen minden oldalról előreláthatólag épp úgy fog özönlöni a sok reklamáció, mint özönlött ezrével a minap a Szarvászár ártérfejlesztési tervszete ellen. Hogy Szeged városa mily álláspontot fog el-

foglalni a körös-tisza-marosi társulat ártérfejlesztésével szemben, még nem bizonyos; mert e tekintetben a t. főügyész még nem adta be véleményes jelentését a munkálatok felől. Hogy azonban másutt, főleg Makón, legkevésbé sincsenek megelégedve ennek a társulatnak ártérfejlesztési munkálatával sem, igazolja az ottani sajtó nézete a körös-tisza-marosi ártérfejlesztéséről. A „M. H.“ hosszú cikkben mutatja ki a munkálatok hiányait. Szerinte a munkálat nem tartja szem előtt azt az elvet, hogy minden vidék azon arányban járuljon a szabályozási költségek viseléséhez, amily arányban az árvíz által érdekel veszélynek vannak kitéve, és amint ez ellen az övintézkedések a költségeket és áldozatokat követelik. Azonban a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat az ellenkező érdekeket akként akarja összhangzásba hozni, hogy egyes vidék lakosságát a másik vidéket fenyegető veszélyekért teszi felelőssé. Hibás továbbá a munkálat — írja az idézett lap — mert azonosítja az 1830-ik tiszai árvíz színét az 1821. évi marosival, az 1855-ös tiszait az 1857. évi marosival, az 1881. évi tiszait az 1877. évi marosi vízmagassággal, és amily arányban nagyobbodik a magasság az 1885. és 1881. tiszai vizállásoknál oly mérvben fejlesztetik az 1855. és 1881. évi marosi árvízszinbe fölvevett terület, úgy, hogy ezen számítás alapján Makó város belterülete, ahol köztudomás szerint az 1885-iki legmagasabb tiszai vizállás mellett sem terjedhetett tovább az árvíz az alsó városrészekben, most egész terjedelmében az 1830. évi tiszai, illetve 1821. évi marosi árvízszinbe lett fölveve, és amíg az 1876. évi ártéri fejlesztésnél 6310 kat. holddal volt városunk területe érdekelve, most 9200 kat. holddal van bevonva az érdekeltségbe.

Igaztalan azon párhuzam, mely a tiszai és marosi vizállás összeházasítása folytán állapított meg, még azért is, mert a kivetési kulcs az 1830. évi vizállásba fölvevett területek után 1 frt 54 krral, az 1855-ösbe 55 krral, az 1881. évibe 22 krral van meghatározva, már pedig az 1876. évi ártérfejlesztés alapján már belátta a kormány, hogy a Maros folyó ártérébe eső birtokosokat már azért sem lehet a tiszai birtokosokkal egy tekintet alá venni, mert 15 év alatt négyszer öntött ki a Maros, míg a Tisza 23-szor, és hogy e folyó, melynek 30-szor nagyobb esése van, mint a Tiszának, kiöntéskor az árteret termékeny iszappal gazdagítja és pár nap alatt medrébe tér vissza, míg a Tisza kiöntése gyakori és nyomába csak a pusztulás és nyomor marad, s a tiszai érdekeltség hozzájárulási aránya éppen azért az 1830-as vizállás alapján úgy viszonyított az 1821-es marosi érdekeltséghez, mint az 1000 a 97,1000 részhez, vagyis 100 krajcár a 97,10 krajcárhoz.

Hibája még az ártérfejlesztési munkálatoknak az is, hogy az árvízállás oldalesés nélkül vízszintesen lett a művelten keresztül vezetve, és hogy ha már e kombináció állapított meg, nincs megmagyarázva, miért képezi az apátfalvi sárgapart az árterület határát, holott egész Aradig lehetett és kellett volna az ártér fejleszteni.

A „Sz. H.“ közleményének azon része, mely a „M. H.“ cikkéből van átvéve, abban látja különösen Makóra nézve az ártérfejlesztés igazságtalanságát, hogy az 1830-as tiszai vízszin kombinálva lett az 1821-iki, az 1851-iki tiszai az 1857-iki, az 1881-iki tiszai vízszin pedig

az 1877-iki marosi nagy vízzel, s ezen kombinált vizek közös magassága alapján lett az 1830., 1855. és 1881-iki viz-niveau kihozva a makói határra. — Igen; de hiszen a két egymásba futó víznek kombinálása egészen természetes; mert Makó határát egyformán fenyegeti a Tisza, éppen úgy, mint a Maros kiöntése, s így az ártérfejlesztésnél tekintettel kellett lenni, a három tiszai vízszin mellett, az ennek leginkább megfelelő marosi vízmagasságokra is.

S így most csak az lehet a kérdés, hogy a kormány által a makói határra indított ártérfejlesztésnél felvett vízmagasságok alapján keresztülvitt ártérfejlesztés helyesen lett-e kivive, vagy nem? Valóban 9200 hold esik-e a makói határból a három vízszin alá, vagy nem? — Ha jól van a vett vízmagasság alapján az ártérfejlesztés keresztülvive, akkor 9200 hold az ártér, ha nem jól van, akkor nem annyi. De azt, hogy a makói határból nem 9200 hold esik az ártérbe, azzal csak nem lehet bebizonyítani, hogy az 1876-iki vízszin szerint eszközölt ártérfejlesztés alapján 6310 hold esett volna az ártérbe; mert hiszen az nagyon természetes, hogy az 1876-iki víz alapján foganatosított ártérfejlesztés szerint kevesebb lett volna az ártér; mert az 1876-iki víz sokkal alacsonyabb volt, mint az 1881-iki víz. Ilyen argumentumokkal tehát csak nem véli senki komolyan megtámadhatónak a társulat ártérbevonását?

Ami pedig azt illeti, hogy miként van terhelve az 1830., az 1855. és 1881-iki víz alá eső terület egymással szemben, ennek nincs semmi köze a műszaki ártérfejlesztéshez. Mert a műszaki ártérfejlesztéssel szemben csak az képezhet kérdést, hogy az a terület, mely az ártérfejlesztés szerint az 1830., 1855. vagy 1881-iki vízszin alá tartozónak van kitüntetve, tényleg oda tartozik-e? S hogy az egyes vízszin alá eső területek miként terheltessenek? — ez már a kirovási kulcs kérdése, melyet majd a műszaki ártérfejlesztés kérdésének lebonyolítása után állapít meg végleg a társulat. S itt a terheltesítési arányt változtathatja az egyes vízszinek között; de ami az 1830-as vízszin alá tartozik, azt soha nem sorolhatja az 1855-ös, vagy 1881-es vízszin alá, bármily kívánatos volna is ez az egyes ártérbirtokosra: mert itt már megállapított technikai határvonalok választják el az egyes területeket egymástól örökösen.

Kár tehát itt csak úgy fölületesen odatolni a könnyen hívó közönségnek, hogy: „a társulat nemcsak tökéletes; de még kielégítő munkát sem végzett az ártérfejlesztésével“; mert ami ezt az ártérfejlesztést illeti, ennek műszaki részét maga a kormány vé-

geztette egy vállalattal és maga őrizette ellen egy erre berendezett kitűnő műszaki apparátussal. — S amint a vállalat haladt előre, a kormány műszaki közvegi haladtak lépérelőlépésre utána, s felmértek minden nyomot, mit a vállalat felvett. S igaz, hogy az országban még nem készült ily drága ártérfejlesztési munkálat; de annyi gond és figyelem nem is fordított még az országban egyre sem.

S azért hallatlan járatlanság kell ahhoz a tisztelt Híradótól, hogy a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat ártérfejlesztését a Szarazér belvízszabályozó társulat ártérfejlesztéséhez hasonlítja, mikor a Szarazér ártere egyszerű bavatások útján lett felvéve. — Itt természetesen, hogy lehet reklamálni tetszés szerint; mert az egész ártér barátságos egyezésre volt basirozva; de a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat ártérfejlesztése egy fél millió ftba került kitűnő műszaki munka eredménye, mely ellen nem lehet egy közönséges észjárással kombinálni, hogy talán jó, talán nem jó; de egy komoly lapnak kellő ismeret és adat nélkül nem szabad felületes bírálatot mondani.

Ez nem üres kombináció és népszerűsítésre számított elmélkedés, hanem komoly számítás dolga, s mi nem vélünk tévedni, ha azt mondjuk, hogy bármint özönöljék is ellene a felszólalás, mint ezt a Sz. H. mondja, ezen felszólalások közül vajmi kevés lesz, mely a nagy művet érdemileg alaposan meg támadhatja. ○

Az iparos segédek munkakiállítása.

— aug. 20.

Hosszas készülődés s még több biztatás után, végre a mai napon megnyitott a szentesi iparos segédek munkakiállítása, mely a szentesi iparos ifjak kezű és segélyező egylete 10 éves fenállásának megünneplése alkalmából rendeztetett. Valljuk be őszintén: a kiállítás — a kiállítók csekély számát és a kiállított

tárgyak fogyatékosait tekintve, — nem felel meg a hozzá fűzött várakozásoknak, amennyiben a 78 kiállító munkája között alig van egy pár számbavehető, valóban csinos, izléses és minden kritikát kiálló munka, s így bátran elmondhatjuk, hogy a kiállítás alig emelkedik fölé egyik, pár évvel ezelőtt rendezett tanoncmunkakiállításnak. — A kiállítás e fogyatékosait többen az idő rövidegének tulajdonítják, ez a kifogás azonban alig állhatja meg helyét, különösen ha figyelembe vesszük, hogy az iparos segédeknek csaknem négy teljes hónap állott rendelkezésre, tehetségüknek megfelelő munka bemutatására. Sajnálattal kellett ezenkívül megjegyeznünk arról is, hogy a kiállításra a szabó, cipész és csizmadia ipart kivéve, a többi iparág alig egy-két tárggyal van képviselve, sőt van olyan ipar, amely egyáltalán képviselve sincs.

A kiállítást, nagyszámu közönség jelenlétében, délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor dr. Mátéffy Ferenc nyitotta meg, Petrovics Soma egyleti elnöknek ez alkalomra irt gyönyörű megnyitó beszédjével. — A megnyitó beszéd előtt az ifjuság dalköre a „Hymnus”-t énekelte el szabatosan. (Petrovics Soma evang. lelkész családi gyászja miatt nem vehetett részt az ünnepélyen).

A munkakiállítás tárgyait f. hó 19-én délelőtt bírálta meg a bíráló bizottság, s ugyanazon délután ítéltettek oda a különböző jutalmak és díjak.

A 78 kiállító közül első rendű díszokmányt és különböző díjat nyert összesen 31, másodrendű díszokmányt és 1—1 db. ezüst frtot nyertek összesen 27-en, harmadrendű okmányt 9-en.

Első rendű díszokmányt és különböző díjakat nyertek: Hollósy János nyomdász, a „Szentés és Vidéke”-nél; Hegedűs János fodrász, özv. Káta Ágostonnénál, 2 db. ezüst frtot; Sarkadi-Nagy Gergely bognár, Szegedi Jánosnál, 2 db. ezüst frtot; Molnár Sándor fazekas, Molnár Sándornénál, a szentesi hölgyek díjából 1 db. aranyat; Weisz Sándor nyomdász, Goldstein Mórna; Csenki Lajos lakatos, Vass Bélánál, 2 db. ezüst frtot; Dancsó László csizmadia, Juhász Sándornál, 2 db. ezüst frtot; Deák József asztalos, Sebesi Józsefnél, 2 db. ezüst frtot; Kiss Sándor timár, Kolpasky Lajosnál, 2 db. ezüst frtot; Herunter Kálmán kalapos, Hunyadi Sándornál, 2 db. ezüst frtot; Nagy Ferenc cipész, Horvath Rudolfnál, a szentesi hölgyek díjából 1 db. aranyat; Tokácsli János köteles, özv. Tokácsli Györgynénél, 2 db. ezüst frtot; Pap Bálint csizmadia, Juhász Sándornál, 2 db. ezüst frtot; Spitzer Péter cipész,

Mária, Zsigmond brandenburgi fejedelem hitvese, kik előtt Gara Miklós, a volt nádor, utánok pedig Forgách Balázs és Maróthy János mácsói bán lépkedtek.

A harangok lassu zugásába beleolvad a téli szél örült jajgatása, mintha a természet is fájlalna valamit. A néptömeg ajkáról nem harsan fel többé az üdvkiáltás, allandó csend kíséri a menetet egész a székesegyházig, melyet csak az alabárdos testőrök halk suttogása tör meg pillanatokra, a mint a templom ajtónál félre tolják a kíváncsiakat, megtisztítva a tágas téri, hogy a kocsijából kiszálló Károly szilárd, egyenes léptekkel haladhat a már zsufolt egyház fényárban uszó oltára felé.

Az esztergomi érsek biboros tálárban az oltárhoz vezető lépcsőzet aljában, a conclave ajtaja előtt elhelyezett és királyi jelvényeket tartó asztalka mellett várta a királyt s a néma üdvözlés után intett Perényi Zsigmond kamarásnak, ki az aranygyal átört palástot Károly vállára csatolva, menyeges ülhelyére kísérte a királyt.

Ekkor felharsantak a tárogatók, trombiták, kürtök, megperdültek a dobok, s míg a pokoli zsvaj hangjainál Károly elhelyezkedett a szentély jobbján emelkedő, arany és ezüst szöveffel bevont trónján, a főpap az oltárhoz lépett s kezdetét vette a szertartás. Sztéradott a tömjéntüst kábító illata a mystikus felhomáju tágas egyházban, elcsendesültek a lármás hangszerek, s ezek helyett az orgona mélabús zsongása áradott szét a szent falak között, ezer meg ezer ajkáról hangozva fel a „Te deum” áhítatos dicsérete.

Majd elcsendesedett az ének, véget ért a főpap

Bájcser Lajosnál, 2 db. ezüst frtot; Török József szabó, Kovács Lajosnál, a szentesi hölgyek díjából, 1 db. aranyat; Szóllát Imre cipész, Simon Eduárdnál, 2 db. ezüst frtot és 1 huszast; Somodi Ferenc cipész, Tóth Dénesnél, 2 db. ezüst frtot; Sipos Lajos szíjgyártó, Karai Ferencnél, a szentesi hölgyek díjából 1 db. aranyat; Török Sándor csizmadia, Zsoldos Ferencnél, 2 db. ezüst frtot és 1 huszast; F.-Mo'nár Ferenc csizmadia, F.-Molnár Ferencnél, a szentesi hölgyek díjából 1 db. aranyat; Musa Lajos cipész, Léway Lajosnál, 2 db. ezüst frtot; Szathmáry Pál asztalos, Szathmáry Pálnál, a szentesi hölgyek díjából 1 db. aranyat; Gerec Lajos cipész, Varga Benjáminnál, 2 db. ezüst frtot; Németh Zsigmond szabó, Pető Lászlónál, 2 db. ezüst frtot; Csuray Lajos kalapos, Csuray Mihálynál, 2 db. ezüst frtot; Vajda Bálint kádár, Berceli Dánielnél, 2 db. ezüst frtot; K.-Nagy Mihály szabó 2 db. ezüst frtot; Bazsó Lajos bognár, Dócsy Lajosnál, a szentes-vidéki takarékpénztár díját, 5 db. ezüst frtot; Kőber Ferenc kárpitos, Kőber Mihálynál, 2 db. ezüst frtot; Fehér József ács, Varga Sándornál, a szentes-vidéki takarékpénztár díját, 1 db. 10 frankos aranyat.

Másod rendű díszokmányt és 1—1 ezüst frtot nyertek: Szabó Gyula cipész, Szabó Istvánnál. Kovács József fazekas, Fodor Imre szabó, Solti Ferencnél, Musa Sándor csizmadia, Soós Ferencnél. Tauber János csizmadia, Kálmán Benjáminnál. Bakos László szabó, Molnár Bálintnál. Virág Lajos kosárfonó, Szabó Józsefnél. Bajkay Bálint késes. Dunaháti József szabó, Sulc Kálmánnál. Biró Endre szabó, Sulc Kálmánnál. Molnár Zsigmond szabó, Sulc Kálmánnál. Herceg Imre cipész, Módla Jánosnál. Kiss Lajos csizmadia, Kiss Sándornál. Juhász Mihály csizmadia. Kocsmáros Imre cipész, Fenyvesi Istvánnál. Kiss Sándor csizmadia. Rezvai József szabó. Kényves Zsigmond cipész, Mátéffy Antálnál. Török József cipész. Hajdu János kovács, Hajdu Jánosnál. Berényi Gergely cipész, Varga Benjáminnál. Babós Imre bognár, Szóke Istvánnál. Kratochvil János fodrász. özv. Káta Ágostonnénál. Kutás Lajos szabó, Pető Lászlónál.

Harmadrendű okmányt nyertek: Takaró Pál csizmadia, Pap Sándor csizmadia, Beer Lőrinc szabó, Pető Antal szabó, Vass Imre csizmadia, Hanka György csizmadia, Gerec János csizmadia, Gulyás Sándor cipész, Vass Ferenc szabó.

Tizenegy kiállító egyszerű nyilatkozatot nyert.

A kiállítást, mely vasárnap délután 6 óráig lesz

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA.

Bibor és Gyász.

— Történelmi elbeszélés. —

Irta: BIBÓ LAJOS. 2

A kочи előtt és körülte látni lehet pártjának fő embereit, a Horvathyakat, Laczfy István vajdát, Palisna János vránai perjel stb., kiknek komor arcvonásain az öröm és győzelem pirja lángol.

— Éljen! éljen a király! — zúg fel s rengeti meg pillanatokra a kiállítás és féktelen tombolás a léget, mely, mint az ég dörgése, az ut egész hosszán végig harsog s végtére, mint visszhang, enyészik el.

Azután egyszerre, mintegy varázsszóra, elnémul minden s halotti csend száll a tömegre.

Egyszerű, fekete díszruhás, lengő ősz hajú férfi lépked a király kocsija után pár lépésnyire, tekintet mélyen földre szegezve, mintha mélyen gondolkodnék s fájlalna valamit. Utána két, talpig gyászba öltözött nő halad, halovány, sáppadt arccal, kisírt, fénytelen szemekkel. A fiatalabbnak szabályos, karcu termetén hosszú gyászfátyol nyulik alá, melyet a szél néha-néha meglebbent s ilyenkor az egyedüli dísz, a gyémántdiadém, mely a sötét hajfonatot a fűhöz erősíti, megcsillan a napsugarakban s messze elragyog.

— Erzsébet s Mária királynők! — hallatszik néhol a lassu sugás, mely a mint gyorsan tovább terjed, vézes morajja válik s könnyeket csal a tömeg szeméibe.

És valóban, a két gyászruhás hölgy nem más, mint Nagy Lajos király özvegye, Erzsébet s leánya

buzgó fohásza, ki az egri és erdélyi püspökök kíséretében a menyegyzéshez lépett s fölkenve a királyt, fejére helyezte az apostoli koronát. Azután a néphez fordulva, érces, kemény hangon kérdező:

Akarjátok-e Károlyt magyar királynak?

A biboros szavára nyomasztó csend lett a válasz, egyedül a feltámadó vihar tépte meg a templom ablakszárnyait s gunyos hahotáját százaszorosan vizshangozták a komor falak. S a mint újra helyre áll a csend, a háttérből, a fekete márvány kápolna mellől kinosan elcsukló fohász végszavai sohajtának bele a pusztá némaságba.

A padokban összezsúfolt tömeg halk morrajjal fordítja fejét a háttér felé s megdőbbenve, de egyszerűsmind mélyen meghatva látja a két gyászruhás asszonyt, a mint kétségbeesetten, lassu imát mormolva, térdelnek a sötét kápolnában Lajos király koporsója előtt.

— Kegyes királyném, azt ígérted, hogy erős leszél! — sugja Mária fülebe észrevétlenül Gara Miklós, a sápadt arcú ősz ember.

Az ifju nő megrázkódik, lelkében összezsúpnak az érzelmek viharai, a jelen pillanatnak bújja, fájdalomra, kínos keserve s mintha lelke szállna el e két szóban, rebegi:

— Atyám! . . . elhunyt atyám! . . .

Ősz Garának s a mellette álló levante, Forgách Balásznak tekintete találkozik, s ha e pillanatban valaki a két ember villogó szeméit látta volna, olvashatott volna lelkőkből is, melyben egy iszonyú elhatározás gyökere fogant meg.

(Folytatása következik.)

szakadatlan láncolata keletkezik a kivonuló hangyáknak. Van azután sürgés-forgas, dinom-dánom mindaddig, míg a készletben tart.

Ilyen helyekre a hangyák nem rablási szándékból mennek, mert tőlük az is kitélik, hanem valóságos lakmározási célból. Ha azonban több hivatalosan vendég érkeznek, mint a menyinek elég lett volna az isteni nyálánkság, cselhez folyamodnak. Nem azért vannak közöttük katonák, — hihetőleg népfelkelők is, — hogy otthonosan ne éreznék magukat ott, hová bevonultak. El kezdenek tehát az aphidáknak hizelegni; cirógnak, nyalogatni kezdik őket minden oldalról, szóval — a megfigyelők szavaival élve: „megfejik” az összes háziakat, vagyis addig csiklandozzák őket, míg ismét nem fecskendeznek ki potrohukból a lakmározás folytatására megkivántató mézharmatot; mely körülménynél fogva az aphidák és coccidák a hangyák fejcsőstehenének tekinthetők, vagy mondhatók.

A mézharmat ily módon keletkezését azonban némely természettudós tagadja, azt hozván fel okul, hogy mézharmatot nemcsak a szabad ég alatt, hanem üvegházakban és szobákban tenyésztett oly növényeken is észlelték, melyeken nem tanyáztak rovarok. Szerintük a mézharmat semmi más, mint a növények beteges leveleinek váladéka.

A száraz, meleg időjárást sem lehet határozottan a mézharmat keletkezése okául tekinteni, a mennyiben ugyanazon fajú növények mindegyike nem vonatik be mézharmattal. A tulajdonképpeni ok magában a növénypéldányban, gyökérsérülés következtében, vagy a kiszáradt, vagy pedig az alkalmas talajnak a levélszervekre karos vagy hiányos táplálásában keresendő.

A mézharmat keletkezését tehát vagy a fentebb említett rovarok ürüklékének, vagy a növények beteges levele váladékának mondhatni.

A mézharmat elnevezését cukorédessége következtében, még a régi római tudósoktól nyerte, mely vegyi elemzés szerint, valóban legnagyobb részt nádcukor és destrinból áll.

Nem lesz még érdektelen ez alkalommal felémlelni azt sem, hogy a bibliai manna, mely az egyiptomból kivándorolt zsidóknak állítólag az égől hullott alá, a Sinai hegyen még mindig tenyésző tamaris-cserje levelének egy rovar-szúrása következtében kifolyó sűrű nedvében fedezték fel a tudósok, melyet az ott lakó arabok most is „man” néven ismernek s kenyérré kenve, méz gyanánt élveznek.

A legérdekesebb pedig az egészről az, hogy a bibliai manna, mely a tamaris-cserjének rovarától megszürt leveléből hull a földre, a mi mézharmattal azonos, azzal a különbséggel, hogy ez nagy területeken kis mennyiségben is káros hatású a növényekre, és hogy nem emberek, hanem csak a rovarok, leginkább pedig a hangyák élvezik. B-y J.

Iskolai értesítések.

— A Szentese városi leányiskolában az 1890—91. tanév szeptember hó 1-5-ig napján kezdődik. A beiratások szeptember hó 1-től 4-ig, délelőtt 8—11-ig és délután 3—5-ig történnek leányiskolai épületünk igazgatói irodájában. (III. tízed 13. sz.)

A polg. leányiskola I. osztályába szabályszerűen csak oly növendék léphet be:

a) a ki életének legalább 9-ik évét betöltötte.

b) kinek az elemi (nép) iskola IV. osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit vagy elemi iskolai bizonyítvány által, vagy az iskolai előjárás előtt fölvételi vizsgálat után igazolja.

A polgári leányiskola bármely osztályába felvétetik oly tanuló, a ki koránál fogva, az általa kijelölt osztályba beillik és az azon osztályban megkivántató előkészültsegről vizsgálat után bizonyosságot tesz; más polg. leányiskolából átletelni kívánó növendék bizonyítványa alapján is felvétetik.

A felvételi, esetleg javítóvizsgálatok szeptember hó 4-én délelőtti 8—11-ig és délután 3—6-ig fognak megtartatni és díjmentesek. A rendszeres tanítás pedig szept. hó 5-én veszi kezdetét az isk. fegyelmi és rendtartási szabályok felolvasásával és kellő megmagyarázásával.

A felvételt jelentkezőknek szülei, gyámjok, vagy azok megbízottjainak kíséretében kell megjelenni és magokkal hozniok: keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt, oltási, esetleg újroltási bizonyítványt. Az első osztályba lépők, vagy a más iskolából jövők a megelőző évben végzett tanulmányokról hiteltel iskolai bizonyítványt tartoznak felmutatni, vagy felvételi vizsgálatot tenni.

Tandij egész évre 10 forint, mely két részletben fizetendő, ugymin a beiratáskor és február 1-én. Beiratási díj 50 krajcar.

A szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudók tandijelengedéstől felmenthetők, s ez iránti kérvényüket szegénységi, illetve hatósági bizonyítvánnyal, keresztlevelel, illetve születési bizonyítvánnyal s a megelőző évben végzett tanulmányokról szóló hiteltel iskolai bizonyítvánnyal felszerelve s a városi tek. iskolaszékhez címezve, az igazgatóságnál nyújtásuk be, legkésőbb szeptember hó 5-ig.

Mínthyog leányiskolánk teljes IV. osztályúvá egészítettet ki, ez évben a IV. osztály is megnyitattik.

Dégy Kálmán, igazgató.

Vasuti menetrend.

(Puszt-Tenyő—Kun-Szent-Márton—Szentese között.)

Ervényes 1890. június 1-től.

Szentese—Szolnok.

Table with train routes and times: Szentese indul 5 ó. 35 p. éjjel, Töke 6 ó. 11 p. éjjel, Ksz.-Márton 6 ó. 51 p. d. e., P.-Homok 7 ó. 23 p. d. e., T.-Földvár 7 ó. 41 p. d. e., Martfü 7 ó. 59 p. d. e., Kengyel indul 8 ó. 34 p. d. e., P.-Tenyő 8 ó. 55 p. d. e., Szajol 9 ó. 16 p. d. e., Szolnok érk. 9 ó. 44 p. d. e., Budapestre érk. 1 ó. 55 p. d. e.

Szolnok—Szentese.

Table with train routes and times: B.-pestrol indul 9 ó. 40 p. éjjel, Szolnok 3 ó. 45 p. éjjel, Szajol 4 ó. 20 p. éjjel, P.-Tenyő 4 ó. 43 p. éjjel, Kengyel 5 ó. 11 p. éjjel, Martfü 5 ó. 39 p. éjjel, T.-Földvár 6 ó. 08 p. d. e., Homok 6 ó. 20 p. d. e., Ksz.-Márton 7 ó. 10 p. d. e., Töke 7 ó. 38 p. d. e., Szentese érk. 8 ó. 13 p. d. e.

A csongrád—félegyházi h. é. vasút menetrendje.

Félegyháza—Csongrád.

Félegyházáról 12 óra 15 perc és 4 óra 55 perc du. K.-K.-Szállásról 12 óra 48 perc du., 5 óra 33 p. este. Csongrádra érk. 1 óra 31 perc du., 6 óra 18 p. este.

Csongrád—Félegyháza.

Csongrádról indul 9 óra délelőtt, 2 óra 15 perc du. Kiskun-Szállásról 9 óra 52 perc de., 3 óra 1 perc du. Félegyházáról 10 óra 29 perc de., 3 óra 36 perc du.

Félegyházáról Budapest felé indul:

Személyvonat 3 óra 24 perc éjjel; omnibuszvonat 7 óra 24 perc reggel, gyorsvonat 12 óra 01 perc délután, személyvonat 4 óra 43 perc délután.

Budapestről Félegyháza felé indul:

Személyvonat 7 óra 45 perc reggel, Omnibuszvonat 12 óra 20 perc délután, Gyorsvonat 1 óra 40 perc délután, omnibuszvonat 3 óra 20 perc délután, személyvonat 7 óra éjjel, gyorsvonat 9 óra 30 perc éjjel.

Tanuló fiukat

teljes ellátásra vállal özv. Mikec Ferencné Kurcaparti-utca 162. sz. a.

Hirdetmény!

Dr. Mikecz Ödönnek, öreg Lakos Ferenc-féle III. t. 281. számú háza, ugyiszintén ugyanannak öreg Lakos Ferenc-féle nagyhegyi 4 hold szőlője szabadkézből eladó; értekezhetni a tulajdonossal. 2E3

Haszonbérbe adás.

Az általam haszonbérbe Sörös Örkösök 32 hold földjét szent-Mihály naptól 3 évre alhaszonbérbe adom; — ugyancsak Szent-Lászlón lévő 28 hold saját földemet 3 évre haszonbérbe adom. Alkult köthetni velem a Pál Sámuel féle háznál. 3E3

Berényi Ferenc.

Árverési hirdetmény.

Mindszent község váltásüggyi bizottsága a 118—890. számú közgyűlési határozatban nyert felhatalmazás alapján, közhírré teszi, miszerint Mindszent község tulajdonát tevő, eddig az italmérsi joggal együtt hasznosított ingatlanok, nevezetesen:

- I. A község belterületén levő beltelkek és épületek: a) az ugynevezett „Oroszlán” vagy „Nagyvendéglő,” b) az ugynevezett „Borda korcsma,” c) „Szarvas vendéglő.” II. A községnek a Tisza balparti külterületén: a) az ugynevezett „Téglási csárda” a hozzá tartozó s hitellekkönyvileg 22⁹⁰⁰/₁₀₀₀ kataszterileg 21⁶⁰⁷/₁₀₀₀ holdnak feltüntetett földbirtokkal, b) az ugynevezett „Szegefű-csárda” a hozzá tartozó s hitellekkönyvileg 24¹¹¹²/₁₀₀₀ kataszterileg 27¹⁵⁰/₁₀₀₀ holdnak feltüntetett földbirtokkal örök áron eladottnak.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy nyílt-, vagy zártajánlataikat a f. évi szeptember hó 6-ik napjának déli 12 óráig az ajánlott vételár 10%-ának készpénzben, vagy megfelelő értékű értékpapíroknak bántépénzül melléklése mellett írásban

Szentese, 1890. Nyomatott Sima Ferencz gyorsajtóján.

alulirotnál annál bizonyosabban nyujtsák be, mert az elkésve, vagy bánatpénz nélkül benyujtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokat a váltásüggyi bizottság a f. évi szeptember hó 6-án delutáni 3 órakor a község háza tanácstermében tartandó nyilvános ülésében bontja fel, illetőleg vizsgálja át, a képviselő-testület pedig szeptember 7-én délelőtt 9 órakor tartandó közgyűlésében fog az ajánlatok el- vagy el nem fogadása iránt határozni, úgy, hogy a mely ingatlanra ajánlat el nem fogadtatik, azon ingatlan felett a nyilvános árverés szeptember 8-án d. e. 9 órakor fog a község háza tanácstermében megtartatni, a mely nyilvános árverésen részt vehet bárki, a ki a közgyűlés által meghatározandó kikiáltási ár 10%-át a fentebb körülírt módon bánatpénzül leteszi.

Vető nem köteles a vételárát egyszerre és azonnal készpénzben kifizetni, hanem az árverési feltételekben körülírt feltételek mellett részletfizetéseket teljesíthet.

Írásbeli ajánlatot tevők nyilatkozni tartoznak az iránt, hogy az árverési feltételeket jól ismerik és annak minden egyes pontjáról tudomással bírnak.

Az árverési feltételek a község háza tanácstermében naponként, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Mindszent, 1890. augusztus 5.

Mihály József,

3V3

bíró,

mint a váltásüggyi bizottság elnöke

Vörös disznópor.

Ezen, gondosan készített és kipróbált por igen jó és hathatós szernek bizonyult a sertések között nagy pusztítást okozó orbanc (Rothlauf), léptályog (Milzbrand), tüdőlob (Lungenentzündung), rossz emésztés, hasmenés (Ruhr, Durchfall) nátha s hurut ellen.

Ezen bajok esetében a beteg állat korához alkalmazkodva, naponként kétszer, vagy háromszor egy-egy tetőzöten vett kávé, vagy evőkanálnyi kevertessék a sűrű moslékba, vagy külön, liszttel és mézzel keverve adassék be.

Hetenként egy-kétszer rendszeren adtván, megakadályozza a söрте hullatást és mivel az emésztést igen hatásosan elősegíti, sok súlyos kárt okozó bajnak veszi elejét.

Kapható Szentesen: 8

Idősb Várady Lajos és ifju Várady Lajos gyógyszerházaiban.

Advertisement for Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK. Includes details about quality, price (10 nsz. mrhez 1 kiló 1 fnt 50 kr.), and contact information for Prága, K. and Berlin.

Kapható Szentesen Szénássy Ferenc kereskedésében.